

**Stanowisko
Zarządu Śląskiego Związku Gmin i Powiatów
z dnia 1 września 2023 r.**

w sprawie: **kwestionowania przez UOKiK dokonanych przez jst po 31 grudnia 2020 r. umorzeń należności cywilnoprawnych w oparciu o uchwały rad gmin podjętych na podstawie przepisów ustawy tzw. covidowej**

Zarząd Śląskiego Związku Gmin i Powiatów zwraca uwagę na problem kwestionowania przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) dokonanych przez jst po 31 grudnia 2020 r. umorzeń należności cywilnoprawnych w oparciu o uchwały rad gmin podjęte na podstawie przepisów ustawy tzw. covidowej.

W maju 2023 r. gminy otrzymały od UOKiK informacje o niezgodności z prawem dokonanych przez jst po 31.12.2020 r. umorzeń należności cywilnoprawnych w oparciu o uchwały rad gmin podjętych na podstawie art. 15zzzg i art. 15zzzf ustawy z dnia 02.03.2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych – *dalej ustawa covidowa* oraz wezwania do skorygowania w systemie SHRIMP sprawozdań obejmujących takie przypadki umorzeń. W naszym przekonaniu należy zwrócić uwagę na fakty, które spowodowały powstanie sytuacji, o której mowa. Chronologicznie kwestia, dotycząca udzielania powyższych ulg w zapłacie należności cywilnoprawnych, przedstawia się bowiem następująco:

1. W dniu 19.03.2020 r. Komisja Europejska wydała Komunikat: *Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19*, którego sekcja 3.1 dopuszczała udzielanie przez j.s.t. ulg w należnościach cywilnoprawnych. Zgodnie z pkt. 22 Komunikatu, pomoc ta mogła być udzielana na podstawie programów pomocowych zgłoszonych przez poszczególne państwa członkowskiej do Komisji. Pierwotnie Komunikat miał obowiązywać do 31.12.2020 r., lecz sukcesywnie termin jego obowiązywania był wydłużany.
2. W związku z wydaniem w/w Komunikatu, nowelizacją z dnia 31.03.2020 r. do ustawy covidowej, dodano art. 15zzzf i art. 15zzzg, wprowadzające możliwość udzielania przez j.s.t. ulg w spłacie należności cywilnoprawnych, zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy publicznej określonymi w Komunikacie.
3. W dniu 23.04.2020 r. Komisja Europejska zatwierdziła zgłoszony przez rząd RP program pomocowy nr SA.56922, obejmujący udzielanie środków pomocowych określonych w sekcji 3.1 Komunikatu, gdzie jako nr 9 wskazano umarzenie przez j.s.t. należności cywilnoprawnych.
4. W związku z zatwierdzeniem program pomocowego nr SA.56922 rady gmin podejmowały uchwały w sprawie udzielania umorzeń należności cywilnoprawnych.
5. W dniu 15.12.2020 r. na stronie internetowej Komisji została opublikowana (tylko w języku angielskim) decyzja skierowana do rządu RP o niewnoszeniu zastrzeżeń do zgłoszonego przez rząd RP w dniu 14.11.2020 r. wydłużenia okresu obowiązywania programu numer SA.56922. Z treści tej informacji wynika, iż niniejsze zgłoszenie nie obejmowało m.in. środka pomocowego nr 9.

6. Taki stan prawny oznaczał, że od 01.01.2021 r. nie było już dopuszczalne umarzanie przez j.s.t. należności cywilnoprawnych, a uchwały podjęte na podstawie art. 15zzzf i art. 15zzzg powinny przestać obowiązywać.
7. Informacja o tym fakcie nie została w żaden sposób przez rząd przekazana do j.s.t., które w trakcie 2021 roku w dalszym ciągu udzielały tego rodzaju pomocy. **W wyjaśnieniach zamieszczonych na stronie UOKiK dnia 08.12.2020 r. podano, że rząd RP wystąpił do Komisji o wydłużenie programu pomocowego nr SA.56922 do dnia 30.06.2021 r. jednak nie wskazano, iż wyłączone z tego zostają umorzenia należności cywilnoprawnych. Nie dokonano także nowelizacji ustawy covidowej poprzez usunięcie art. 15zzzf i art. 15zzzg.**
8. Dodatkowo system SHRIMP zarządzany przez UOKiK pozwalał na wprowadzanie przez cały 2021 r., przypadków umorzeń należności cywilnoprawnych na podstawie programu pomocowego nr SA.56922, pomimo że zgodnie z treścią zgłoszenia rządu RP z dnia 14.11.2020 r., od dnia 01.01.2021 r. udzielanie tego rodzaju pomocy publicznej było niedozwolone. W związku z tym SHRIMP powinien automatycznie blokować próby wprowadzania przypadków takiej pomocy.

W związku z przedstawionym powyżej stanem prawnym, przedsiębiorcy, którzy uzyskali po dniu 01.01.2021 r. umorzenia należności cywilnoprawnych na podstawie uchwał rad, są narażeni na konieczność zwrotu tak otrzymanej pomocy publicznej. Należy przy tym wyraźnie podkreślić, iż sytuacja ta jest wynikiem okoliczności, na które wpływ miały przede wszystkim centralne organy administracji rządowej.

Mając powyższe na uwadze proponujemy przyjęcie jednolitego sposobu, mogącego skutecznie rozwiązać powstały problem. Rozwiązaniem w tej sytuacji może być przekwalifikowanie przypadków takiej pomocy, na pomoc de minimis udzielaną na podstawie art. 59 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych.

Śląski Związek Gmin i Powiatów

Piotr Kuczera
Przewodniczący Związku